

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ * SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

KAMU YÖNETİMİ PROGRAMI

**TÜRKİYE'DE MUHAFAZAKÂRLIĞIN TEMELLERİ:
DÜŞÜNCELER, DÜŞÜNÜRLER**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Elif KALDIRIMOĞLU

MART-2012

TRABZON

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ * SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

KAMU YÖNETİMİ PROGRAMI

**TÜRKİYE'DE MUHAFAZAKÂRLIĞIN TEMELLERİ:
DÜŞÜNCELER, DÜŞÜNÜRLER**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Elif KALDIRIMOĞLU

Tez Danışmanı: Doç. Dr. M. Çağatay OKUTAN

MART-2012

TRABZON

ONAY

Elif KALDIRIMOĞLU tarafından hazırlanan Türkiye’de Muhafazakârlığın Temelleri: Düşünceler, Düşünürler adlı bu çalışma 12/03/2012 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda (oybirliği/oyçokluğu) ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Kamu Yönetimi Anabilim dalında **yüksek lisans tezi** olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Gökhan KOÇER (Başkan)

Doç. Dr. Mustafa Çağatay OKUTAN (Danışman)

Doç. Dr. Nezahat ALTUNTAŞ

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduklarını onaylarım.//

Prof. Dr. Yusuf ŞAHİN
Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada orijinal olmayan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını, aksinin ortaya çıkması durumunda her tür yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ediyorum.

Elif KALDIRIMOĞLU

12.03.2012

ABSTRACT

The main objective of this study is to clarify the concept of conservatism which is commonly used but not clearly understood in Turkey. In this context, the history and basic concepts of conservatism, emerging from the continental Europe and Anglo-American world, is explained. After that, the development of conservative thinking in Turkish political life is discussed starting with the Ottoman Empire. Conservative thinkers and discourses which are especially founded after the constitution of 1961 are studied; anti-westernism standing out in the 1960s, anti-communism, change, religion and morality subjects are emphasized.

Key Words: Conservatism, Anti-communism, Westernization, Religion, Morality

KISALTMALAR LİSTESİ

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
CHP	: Cumhuriyet Halk Partisi
MTTB	: Milli Türk Talebe Birliği
TCK	: Türk Ceza Kanunu
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi

düşünce noksandır (Gündoğan, 2000: 106). Ahlakı bütün felsefelerden üstte bir yerde görmüş ve ahlakın bütün felsefelerin temelinde var olduğunu söylemiştir. Etrafındaki bütün olayları ahlak ile ilişkilendirmiştir. Bütün milletlerin yaşadığı toplumsal problemlerin altında yatan en önemli nedenin ahlak sorunları olduğunu söylemiştir (Aydoğdu, 2009: 441-442).

Topçu, insanı oluşturan ruh ve madde için araba ve sürücüsü benzetmesi yapmıştır. Ona göre madde araba, sürücüsü ruhtur. Arabanın önündeki atlar, maddeyi uçurumdan aşağı fırlatabilen ihtiraslardır. Madde ve ruhu bir denge içerisinde olmalıdır. Ne zaman madde ruha hâkim olursa o zaman kötülükler, ne zaman da ruh maddeye hâkim olursa iyilikler vuku bulur. İnsanın madde sevdasına anlam veremez. İnsanın maddi istekleri, bir dereceye kadar gerekli ve mantıklıdır; fakat aşırısı insanı aldanışa götürür. Maddi hazlar tatmin olundukça azalırken, manevi hazlar tatmin oldukça çoğalır ve insanı sonsuzluğun hazzına kavuşturur (Topçu, 1960a: 57).

Topçu'nun düşünce yapısı, muhafazakâr, dindar ve milliyetçi bir özellik taşır (Aydoğdu, 2009: 460). Türk muhafazakâr düşünce hayatındaki yeri onu inceleyen düşünürlere göre farklılık göstermiştir, Öğün'e göre popülist, Demirel'e göre otoriter ve Bora'ya göre bazı durumlarda devrimci bir düşüncüdür (Argın, 2003: 466). Necip Fazıl'a göre Topçu, sosyalizm hastalığına yakalanmıştır ve biran önce tedavi edilmelidir (Kısakürek, 1964: 9).

Topçu Anadolu Milliyetçiliği ile özdeşleşmiş bir isimdir (Bora, 1997: 25). Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde meydana çıkan akımlara ve Cumhuriyet Dönemi milliyetçiliğine karşı Anadolu milliyetçiliğini savunmuştur (Gündoğan, 2000: 97). Milliyetçilik hususunda somut gerçekçi bir düşünceye sahiptir ve düşüncesinde Anadolu'yu ön plana çıkarmıştır. Topçu'nun fikirleri altı temel düşünce etrafında şekillenmiştir. Bunlar: din olarak İslam, yurt olarak Anadolu toprağı, soy olarak Oğuzlara uzanan Türk soyu; dil olarak Türkçe, devlet yapısı olarak otoriter, merkezîyetçi ve sorumluluk sabî bir yapı ve sonuncu olarak da ekonomik olarak toplumculuk düzenidir (Sarıtaş: 2003: 264).

Topçu'ya göre Türkçülük ile Müslümanlık bir bütünün parçaları gibidir ve birbirinden ayrı düşünülemez. Topçu bu durumu ruh ve insan bedeninin bağlantısı ile özdeşleştirmiştir. Anadolu milliyetçiliğini, barbar olarak gördüğü Batı milliyetçiliğinden farklı tutmuştur. Anadolu köylüsüne derin bir sevgisi vardır (Duran ve Polat, 2010: 67). Ona göre İslam yalnızca secde, camide, Kuran'da değil, onu yaşayan yüreklerde ve akıllardadır. Bu nedenle, İslam'ı yok etmeye çalışanların, onu Türk milletinin yüreğinden ve beyninden silemeyeceklerini unutmaması gerekmektedir (Topçu, 2004'ten aktaran: Bilge, 2009: 100).

Topçu Anadolu'nun kurtuluşu için üç aşamalı bir plan tasarlamıştır. Bu plana göre öncelikle sosyalist bir toplum düzeni oluşturulmalıdır. Daha sonra halkın ahlaki yapısındaki bozulmaları düzeltmek için medeni terbiye aşısı yapılmalıdır. Son olarak da İslam doğru bir şekilde ele alınmalı, İslam kültür ve anlayışı diriltilmelidir (Topçu, 1966: 16). İslam'a önem veren Topçu'nun esas olarak yapmaya çalıştığı şey, Türk milletinin konumunu sağlamlaştırmak için İslam'a dayanmak ve ondan yararlanmanın yolunu aramaktır (Türkmen, 2005: 719).

Topçu, resmi ideoloji olan Kemalizm'e karşı, radikal gelenekçi bir tutum benimsemiştir. Geçmişi olduğu gibi değiştirmeden almak, ona göre doğru değildir. Bu açıdan inkılâpçı bir düşündürdür. Onun düşünceleri, gelenekçilik ve inkılâpçılık etrafında şekillenmiştir. Geçmişe geri dönme özleminden ziyade, geçmişten yola çıkarak bugünü şekillendirmek istemiştir (Bora, 1997 ve Topçu, 1998'den aktaran: Atay, 2003: 171).

3.7.4. Ali Fuad Başgil

Ali Fuad Başgil (1899-1973), Türk muhafazakârlığı için önemli bir düşündürdür. Özellikle, çok partili hayat ve sonrasında liberal muhafazakâr düşünceleri ile ön plana çıkmıştır (Önder, 2003: 291). Ahmet Ağaoğlu ile başladığı varsayılan liberal muhafazakâr hareketin gelişmesini ve olgun bir duruma gelmesini sağlamıştır (Bora, 1997: 26). Liberalizm ile muhafazakârlığı ahlaki bir zeminde ele alarak sentezlemiştir. Ona göre muhafazakârlık, modernizme göre biçimlenmez. Geçmiş ve geleceğin modernizme göre sentezi yapılmalıdır. Özgürlüklere önem veren Başgil, baskı ve bağınazlığı bireysel özgürlüklerin önünde engel olarak görmüştür (Önder, 2003: 301).

Başgil'in liberal muhafazakâr tavrı, din ve laiklik hakkındaki düşüncelerinde açık bir şekilde görülmektedir (Önder, 2003: 299). Din konusundaki düşünceleri ile tam bir muhafazakârdır, dinin iman boyutundan öte toplumsal hayatı düzenleyen boyutuna vurgu yapmıştır. Din ve laiklik hakkında yaptığı araştırmaların kendisinin dindar bir insan olması sebebiyle değil, hatta bu noktada fazlasıyla günahkâr bir insan olduğuna da belirterek, maneviyata verdiği önemden kaynaklandığını söylemiştir. Toplumu ahlâklandırmak için dine önem vermiştir. Batı'da demokrasinin başlangıçta dini küçümsediğini; fakat daha sonra toplumsal hayat için önemini kavrayarak ona sarıldığını söylemiştir (Başgil 1960 ve 1977'den aktaran: Bora, 1997: 27).

Ali Fuat Başgil (1962: 17), Türkiye'de dini gelişmeleri üç döneme ayırmıştır:

1. Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan itibaren ve özellikle Yavuz Sultan Selim'in halifelik ünvanını alması ile başlayan ve 19. yüzyılın ilk yarısının sonlarına kadar uygulanan dine bağlı devlet sisteminin uygulandığı dönem,
2. Gülhane Hattı Hümayun'da başlayan ve 1924 yılına yani Diyanet İşleri Reisliği'nin kurulmasına kadarki yarı dini devlet sisteminin uygulandığı dönem,
3. 1924 yılından yaşadığı zamana kadar süren devlete bağlı din sisteminin uygulandığı dönemdir.

Başgil Türk laikliği konusunda ilk sistemli bir eleştiriyi yapan kişidir. Laikliğin dinsizlik olmadığını, devletin din işlerine karışmaması anlamına geldiğini açıklamıştır (Başgil, 1977'den aktaran: Bora, 1997: 28). Cumhuriyet'in laiklik politikaları karşısında, din ve vicdan özgürlüğünü ön plana çıkararak dinin kapsamını genişletmeye çalışmıştır (Mert, 2003: 340). Tek Parti yönetiminin ve Cumhuriyet İnkılâbının aşırı bulduğu yönlerine muhafazakâr söylemlerle karşı çıkmıştır (Bora, 1997: 27). Başgil'in liberal muhafazakâr çizgisi istediği şekilde yankı bulamamıştır. Takipçileri teknokratik bir çizgide özgürlüğü savunmuşlardır (Önder, 2003: 301).

Başgil'in *Millet, Milliyet ve Milliyetçilik* isimli yazısında milliyetçiliğin muhafazakâr sınırlarını çizmiştir (Ayvazoğlu, 2003b: 529). Ona göre ilk bakışta millet, milliyetçilik kavramları birbirinden bağımsız kavramlar olarak görülse de, aslında birbiri ile bağlantılıdır. Demokrasinin sağlanabilmesi için, bir arada yaşamayı kabul eden insanların olması gerekmektedir, bu şekilde bir arada yaşamayı başarabilen insanlar ise milleti

oluşturmaktadır. Demokrasi de halk, millet iradesi olduğu için, milletten ayrı düşünülemez (Başgil, 1959a: 4).

Başgil'e göre, Garp'ın en önemli yanı düşünce hürriyetine verilen önemdir. Ona göre Türkiye'nin gelişebilmesi ve işe yarar fikirlerin ortaya çıkabilmesi için düşünce hürriyeti ortamının sağlanması gereklidir. Bu konudaki en büyük engel düşünce hürriyetini engellemek isteyen otoriter bağnaz yapıdır (Bora, 1997: 27).

Başgil Demokrat Parti'nin akıl hocalarındandır (Mert, 2009: 207). 1950 seçimlerinden önce siyasete atılmasını ve Demokrat Parti'den milletvekili adayı olmasını isteyenlere karşı kendisinin fikir adamı olduğunu söyleyerek karşı çıkmıştır; fakat 15 Ekim 1961 genel seçimlerinde Adalet Partisi'nin Samsun listesinden bağımsız senatör adayı olarak siyasete atılmıştır (Başgil, 1960'tan aktaran: Önder, 2003: 293). Siyasete ve siyasetçilere yönelik önyargılı tavrı onun muhafazakâr yönünden kaynaklanmıştır (Bora, 1997: 26).

3.7.5. İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu

İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu (1886-1978), halkın içinde büyüyen, Batı modeli okullarda eğitim alan, tipik bir Meşrutiyet örneğidir. Osmanlı Devleti'nden Cumhuriyet'in ilanına; Meşrutiyet'ten Kemalizm'e geçişi yakından izlemiş ve değerlendirmiştir. Temel söylemleri üniversiteden mezun olduğu Meşrutiyet Döneminde oluşmaya başlamıştır (Güngör, 2008: 55).

Baltacıoğlu'nun gerek kendisi hakkında yaptığı açıklamalardan, gerekse de yazılarından gelenekçi bir düşünür olduğu anlaşılmaktadır. Kendi konumunu irtica ve muhafazakârlıktan farklı olarak, gelenekçilik olarak açıklamıştır. Geleneği gerici ya da reaksiyoner muhafazakârlığa karşı korumak için neler yapılması gerektiğini düşünmüştür ve bu noktada öze dönüşmesi gerektiğini belirtmiştir (Bora, 2008: 74). Ona göre milliyet gibi toplumsal kavramlar yalnızca gelenek ile açıklanabilir (Çağlıyan, 2006: 88).

Baltacıoğlu, medeniyet-kültür ayrımı konusundaki kararlılığı ile ön plana çıkmaktadır. Bu konudaki kararlılığı *Türke Doğru* (1943) ve *Batiya Doğru* (1945) adlı

eserlerinde ve *Yeni Adam* dergisindeki yazılarında etkisini gösterir (Bora, 2008: 74). Ona göre çağdaşlaşabilmenin yolu, milli kültürü muhafazadan geçmektedir. Türk kültürünü şekillendiren düşüncelerini, din, dil ve sanat geleneği bağlamında oluşturmuştur. Türk eğitim ve sanat hayatında yenilikler yapmış ve Cumhuriyet Dönemi düşüncesine yön vermiştir (Dikici ve Tezci, 2002: 235-237).

Baltacıoğlu'na göre, Tanzimat'tan başlayarak Cumhuriyet Dönemine kadar geçen süreçte modernleşmenin yarattığı en önemli sorun ahlaki buhrandır. Medeniyet-kültür ayrımının olmaması modernleşmeyi bir çıkmaza götürmüştür. Modernleşme yolunda Batı'dan bilim ve teknoloji alınırken, Batı'nın kültürel dokusunun benimsenmesi tehlikesi unutulmamalıdır. Bu durumda onun ananecilik vurgusu ön plana çıkmaktadır (Özcan, 2009: 74). Geleneksel yapı din, dil ve sanat olmak üzere üç temel kavramdan oluşmaktadır. Bu üç kavramın taşıdığı öz, onları değişme karşı korumaktadır (Mollaer, 2009: 189).

Baltacıoğlu gelenekçi ve inkılâpçı bir düşündürüdür. Hem Durkheim'ın hem de Bergson'un etkisinde kalmış ve bu etkilerin sonucunda her iki düşünce tarzını analiz etmiştir. Toplumun bir değişim içerisinde olduğunu kabul etmiştir; fakat din, ahlak ve gelenek gibi değerlerin değişmeden varlığını muhafaza etmesi gerektiğini savunmuştur. Bu düşüncesi muhafazakâr bir değişimi benimsediğini göstermektedir. Geçmiş ile gelecek arasında gelenekçilik çevresinde bir bağlantı kurmuştur. Geçmişe bağlı kalarak, geleceği şekillendirmek ve tarihsel sürekliliği sağlamak istemiştir (Özcan, 2009: 75-77).

Emile Durkheim'in takipçisi olan Baltacıoğlu, onun sosyal olgularının (sosyal morfoloji, din, dil, ahlak, aile, hukuk, sanat, bilgi, teknik, devlet ve eğitim) önemini kabul etmiştir; fakat hepsinin önem derecesinin farklı olduğunu söylemiştir. İlkel toplumları gözlemleyerek, toplumun sosyal morfoloji temelinde, din, dil ve sanat ekseninde şekillendiği kanısına varmıştır. Diğer olgular, bu üç temel olgudan türemiştir. Ona göre, din, dil ve sanat bir toplumdaki bütün kurumlara bir şekilde nüfuz etmiştir. Milliyet bu üç kurumla vardır. Din geleneklerin sürdürülmesinde büyük önem taşımaktadır, bu nedenle dini toplumdaki diğer kurumlardan ayrı tutmaya çalışmak milliyetin temellerini sarsmak demektir (Baltacıoğlu, 1959: 11-12).

Türk Düşüncesi dergisi yazarlarından olan İsmail Hakkı Baltacıoğlu, bu dergideki yazılarında ağırlıklı olarak din konusuna değinmiştir. Din konusunda reform fikri önermiştir. Bu önerisi, dönemin tartişma konusu olmuş ve eleştirilmiştir. Dinde reform fikrine yönelik eleştiriler karşısında Müslümanlık ile inkılâpları bir arada ele alarak, dini milliyetçi bir kapsamda değerlendirmek istediğini vurgulamıştır (Mert, 2003: 316). Ona göre dinin, bireysel inanç boyutundan öte toplumsal bir boyutu vardır. Din gerçek bir sosyal kurumdur. İlkel toplumlar üzerinde yaptığı incelemelerde din, dil ve sanat olmadan bir toplumun olamayacağı kanısına varmıştır. Toplumun diğer kurumları bu üç kurumdan oluşmaktadır (Baltacıoğlu, 1955a: 162-166).

Baltacıoğlu'na göre dinsiz bir millet yoktur. Dinsiz olduğunu iddia eden Bolşevik Rusya'nın bile dini vardır. Dini insan damarında akan kana benzetmiştir. Kan nasıl damarın içerinde akmalı ve dışarı taşmamalı ise, din de kendi alanı içerisinde kalmalı, kendi alanı dışındaki politik alanlara taşmamalıdır (Baltacıoğlu, 1955a: 162-166). Dinin güzel sanatlar özellikle plastik sanatlar (heykel, minyatür, hattatlık, mimarlık) üzerindeki etkisini araştırmıştır. Ve dinin yaratıcılığının, sanatta da söz konusu olduğunu saptamıştır. Din yalnızca törenlerinden ibaret değildir, aynı zamanda varlık, güzellik anlayışı gibi özellikler taşımaktadır. Ona göre Allah inancı sanatçıyı, sürrealist yapmaktadır ve Türk plastik sanatlarına soyutluk özelliği vermektedir (Baltacıoğlu, 1959: 12).

Baltacıoğlu'na göre Türklerin anlayabilmesi için Kuran-ı Kerim ana dile düzgün ve doğru bir şekilde çevrilmelidir. Türkiye'de anlaşılabilir bir Kuran-ı Kerim çevirisinin olmaması dinin doğru bir şekilde öğrenilmemesinin sebebidir. Bu konuda Türkiye'de bilim adamlarının sayısı yetersizdir. Dini başkalarına aktarabilmek için, dinin öncelikle çok iyi anlaşılması ve bir bilim olarak incelenmesi lazımdır. Dinin doğru ve bütüncül bir şekilde anlaşılmadığı toplumlarda din adına çalışmalar yapmak, dini öğretmek faydasızdır. Bu düşüncelelerinden ötürü kendisi Kuran-ı Kerim'in çevirisini yapmıştır (Baltacıoğlu, 1957: 3-7).

Baltacıoğlu'na göre din ile bilim bir uyum içerisindedir. Aralarında çatışma olduğu durumda insanlar yapıcı ve olumlu olmaktan uzaklaşır ve yıkıcı ve bozucu yönde değişirler. Bilim ile dinin çatıştığına inanan kimseler yarım aydınlardır. Bu kimseler, toplumsal dengeleri alt üst ederek topluma zarar veren, dini sömürmeye çalışan softalardır.

Bu softalar, dini temel alıp, din dışında kalan teknoloji bilim gibi gerçeklere değer vermezler ve bu gibi gerçeklere karşı çıkarlar (Baltacıoğlu, 1953: 17-18).

Baltacıoğlu'na göre Atatürk döneminde laiklik adına yapılan düzenlemelerin (halifeliğin kaldırılması, medreselerin ve türbelerin kapatılması vb.) hepsinin amacı din değil softalıktır; fakat bütün bu çabalara rağmen softalık hala mevcuttur. Softalıktan kurtarabilmenin yolunun daha önceki yazılarında açıkladığı gibi dinin ne olduğunun anlaşılmasından geçtiğini belirtmiştir (Baltacıoğlu, 1955b: 257-259).

Baltacıoğlu'na göre, bir milletin dini yaşamın önemini anlaması ve giderek dine yönelmesi güzel bir gelişmedir. Türkiye'de insanların dini yaşama katılımının artması, ülkenin daha temiz ve daha düzenli olması açısından önemlidir. Dini yaşamak normal bir durumdur, anormal olan, dinin düzeni sağlayacağı yerde, ekonomik, sosyal, sanat gibi kendi alanı dışındaki alanlara müdahale etmesi ve özgürlüğü ortadan kaldırmasıdır (Baltacıoğlu, 1953: 17).

1945 sonrası özellikle 1960'lar Türkiye'de muhafazakârlığın temellerinin atıldığı dönem olması sebebiyle önemlidir. 27 Mayıs 1960 askeri müdahalesi sonrasında hazırlanan 1961 Anayasa'sı ile hak ve özgürlüklerin kapsamı genişletilmiştir. Soğuk Savaş döneminde denk gelen bu dönemde muhafazakârlık, Sovyetler Birliği'nin komünizmi yayma politikasına yönelik tepkiler doğrultusunda şekillenmiştir. Komünizmin Türkiye'de gizli ajanlar tarafından yayılmaya çalışıldığını düşünen Türk muhafazakrlarına göre, komünizmin tehlikelerine karşı dikkatli olmak ve toplumu komünizme karşı bilinçlendirmek gerekmektedir. Komünizmin Türkiye'de yayılmasını önlemek için dini ve ahlaki değerlere sahip çıkmaya çalışmışlardır. Bu dönemde İslamiyet, Türk milletinin yaşadığı ahlaki ve toplumsal sorunlara çözüm olarak grlmştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Değişim, karşı konulamaz bir gerçektir. Muhafazakârlık bu gerçeği kabul eder; fakat toplumsal yapıyı bir anda değiştiren devrimsel değişimleri tehlikeli bulur. Başlangıcı mutlak monarşiye son veren, bir anda büyük bir değişim yaratan ve etkileri küresel çapta hissedilen Fransız Devrimi'ne karşı tepkilerle olmuştur. Muhafazakârlığın temel düşünürü Edmund Burke da Fransız Devrimi'ne yönelik eleştirileriyle ön plana çıkmaktadır.

Genel olarak muhafazakâr söylemlerin yenileşme ve değişim karşısında, maddi ve manevi değerlerin tehlike altında olduğu kaygısı ile geliştiğini görmekteyiz. Yaşanılan değişimlerin niteliğine göre, çeşitli muhafazakâr tavırlar sergilenmiştir ve farklı muhafazakârlık türleri ortaya çıkmıştır. Osmanlı'dan sonraki dönemde, özellikle erken Cumhuriyet Döneminde muhafazakâr düşünürler, muhafazakârlığın gericilik ve tutuculukla denk tutulduğunu düşünerek, kendilerinin muhafazakâr olarak nitelendirilmelerini istememişlerdir.

Türkiye'de muhafazakârlık, tutuculuk, gericilik ve dindar olmakla karıştırılan bir kavramdır. Muhafazakârlığın kapsamını bilmeyenler onu İslamcılık ile bir tutabilmektedir. Muhafazakârlık dine araçsal bir anlam yükler ve toplum üzerindeki yapıcı etkisine çok önem verir. Dinin iman boyutuna, toplumsal boyutu kadar önem vermez. Muhafazakârlık, modernlik karşıtı olarak da değerlendirilebilmektedir. Oysaki incelendiği zaman, muhafazakârlığın, geçmişin değerli yanlarına bağlı kalırken, yaşanılan çağın koşullarına da uyum sağlamaya çalıştığı görülmektedir.

Türkiye'nin, demokrasi ve ideolojiler geçmişi çok eskiye dayanmamaktadır. Osmanlı'nın son dönemlerinde bozulan düzeni onarmak için çözüm arayışları ile Türkçülük, Osmanlıcılık ve İslamcılık akımları ortaya çıkmıştır. Daha sonraki dönemlerde Türkiye'de, demokrasi 1950'lere kadar tam anlamıyla uygulamaya konulamamıştır.

1945 yılında son bulan İkinci Dünya Savaşı sonrasında, bir tarafta ABD diğer tarafta Sovyetler Birliği arasında başlayan Soğuk Savaş, tüm dünya üzerinde etkili olmuştur. Özellikle bu dönemde Sovyet Birliği'nin temel ideolojisi olan komünizmi, çeşitli ülkelerde yayma politikasının etkileri 1960'larda Türkiye'de de hissedilmiştir. Dinsel ve ahlaksal değerlere zarar verdiği düşünülen komünizme karşı bu dönemde, muhafazakâr düşünürler ön plana çıkmıştır. Bu dönemde muhafazakârlığın en belirgin özelliği komünizm karşıtlığıdır. Gerek erken Cumhuriyet Döneminde, gerek 1950 ve 1960 dönemlerinde Türkiye'de muhafazakârlık, Batı'dan bilim ve teknolojinin alınmasından yanadır; fakat geleneksel yapının Batı'nın etkisinde kalarak bozulmasına karşıdır. Bu karşıtlığı muhafazakâr düşünürlerin söylemlerinde açıkça görmektediriz.

Türkiye'de 27 Mayıs 1960 askeri müdahalesi sonrasında muhafazakârlığın önceki dönemlere göre daha yaygın olduğunu görmektediriz. Özellikle 1961 Anayasası ile hak ve özgürlüklerin kapsamının genişletmesinin bu durumda büyük payı vardır. Bu dönemde Necip Fazıl Kısakürek, gerek Milli Türk Talebe Birliği kapsamında verdiği konferanslarda, gerekse de *Büyük Doğu* dergisi kapsamında yazılarında dile getirdiği muhafazakâr söylemler, muhafazakâr düşünce açısından önem taşımaktadır.

1960'lı yıllar, Türk muhafazakârlığı açısından bir gelişme, ivmelenme dönemi olarak değerlendirilebilir. Ancak bu gelişmenin, fikri arka planının da çok önemli olduğu unutulmamalıdır. Nitekim muhafazakâr fikirlerin Osmanlı'dan itibaren ifade edilişi ve bu birikimin Cumhuriyet Türkiye'sine de aktarılmış olması dikkatten kaçmamalıdır.

Osmanlı aydınınının Batılılaşma yönündeki adımlara gösterdiği tepkiyle başlayan temkinli duruşlar, Cumhuriyet sonrası muhafazakâr düşüncenin de temeli olmuştur. Öyle ki Türkiye'de muhafazakârlığın temel itirazlarından biri daima modernleşme-Batılılaşma sorunsalı olabilmıştır. Bu bağlamda örneğin, Said Halim Paşa, Peyami Safa ve Ali Fuad Başgil bir zincirin halkaları olarak değerlendirilebilir.

Elbette zincire birçok halka eklenebilir. Bu çalışma söz konusu halkaları incelemeye, bir başka ifadeyle Türk muhafazakârlığının tarihsel seyrindeki uğrak yerlerinde aldığı şekilleri analiz etmeye çalışmıştır. Kuşkusuz 1960'ların sonları, Türk muhafazakârlığı için de bir son olmamıştır. Anılan tarihlerden sonra da muhafazakâr

söylemler varlık göstermiştir. Ancak, özellikle 1970'lerle birlikte Türkiye'de bütün ideolojiler kendilerini düşünce üretmekten ziyade pratiklerle ifade etmeye çalışmışlardır. Türk muhafazakârlığı da bu gelişmenin dışında kalmamıştır. Bu nedenle, günümüzü anlamının bir yolu da, 1960'ların sonlarına kadar düşünsel temelleri atılmış olan muhafazakârlığı bilmekten geçmektedir.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

“İslamiyet ve Milliyetçilik”, (1970), **Milli Gençliğin Sesi Dergisi**, 12, 8.

Ahmad, Feroz (2010), **Demokrasi Sürecinde Türkiye (1945-1980)**, (Çev. Ahmet Fethi Yıldırım), 4. Baskı, İstanbul: Hil Yayın.

Akdemir, Erhan (2006), “Amerikan’ın Ortadoğu Politikasının Şekillenmesinde Düşünce Kuruluşlarının Rolü”, *Uluslararası Hukuk ve Politika Dergisi*, 2(8), <http://www.usak.org.tr/dosyalar/dergi/4zE5u389XX1ZcaHeSaOLQEjxXrQqXB.pdf> (02.12.11).

Akkaş, Hasan Hüseyin (2001), “Türk Modernleşme Tarihinde Muhafazakâr Siyasi Düşünce”, **Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 3(2), <http://www.aku.edu.tr/AKU/DosyaYonetimi/SOSYALBILENS/dergi/III2/akkas.pdf> (07.07.2011).

_____ (2003), “Muhafazakâr Siyasi Düşünce Kavramı Üzerine”, **Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 5(2), <http://www.aku.edu.tr/AKU/DosyaYonetimi/SOSYALBILENS/dergi/V2/akkas.pdf> (16.03.11).

Aktan, Coşkun Can (2007), “Muhafazakârlık ve Liberal Düşünce”, **Köprü Dergisi**, 97, 51-56.

Aktay, Yasin (2003), “İslamcılıktaki Muhafazakâr Bakiye”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı *çinde* (346-360), İstanbul: İletişim Yayınları.

_____ (2005), “Halife Sonrası Şartlarda İslamcılığın Öz-Diyar Algısı” Yasin Aktay (Ed.), **İslamcılık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 2. Baskı *çinde* (68-95), İstanbul: İletişim Yayınları.

Akyıldız, Kaya (2009), “Mavi Anadoluçuluk”, Uygur Kocabaşoğlu (Ed.), **Modernleşme ve Batıcılık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 5. Baskı *çinde* (465-481), İstanbul: İletişim Yayınları.

- Alkan, Ö. Mehmet (2009), “Resmi İdeolojinin Doğuşu ve Evrimi Üzerine Bir Deneme”, Mehmet Ö. Alkan (Ed.), **Cumhuriyet’e Devreden Düşünce Mirası: Tanzimat ve Meşrutiyet’in Birikimi-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 8. Baskı *içinde* (377-401), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Alper, Emin ve Göral, Özgür Sevgi (2003), “Aydınlar Ocağı”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı *içinde* (583-589), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Altıntaş, Ramazan (2007), “Bir Zihniyet Tahlili: ‘Muhafazakâr Müslüman’ ”, **Köprü Dergisi**, 97, 19-30.
- Ardoğan, Recep (2007), “İslam Açısından Muhafazakâr Teorinin İlkeleri”, **Köprü Dergisi**, 97, 77-94.
- Argın, Şükrü (2003), “Nurettin Topçu’nun Ümitsiz İhya Arzusu ya da Siyasetin ‘Taşra’ında Taşranın Siyasetini Tahayyül Etmek”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı *içinde* (465-489), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Aslan, Cumhur (2006), “Muhafazakârlık-Modernlik Geriliminde Oktay Akbal Öykücülüğü”, **Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi**, 12(29), <http://e-dergi.atauni.edu.tr/index.php/taed/article/viewArticle/1697> (03.10.11).
- Atay, Tayfun (2003), “ Gelenekçilikle Karşı-Gelenekçiliğin Gelgitinde Türk ‘Gelenek-çi’ Muhafazakârlığı”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1. Baskı *içinde* (154-185), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Avcu, Seyit Ali (2011), “Amerikan Muhafazakâr Düşüncesinde Mülkiyet Hakları”, **Muhafazakâr Düşünce Dergisi**, 27, 93-109.
- Aydoğdu, Hüseyin (2009), “ ‘Ahlak Filozofu’ ve ‘Hareket Adamı’ Olarak Nurettin Topçu”, **Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi**, 16 (40), <http://e-dergi.atauni.edu.tr/index.php/taed/article/view/2210/2208> (11.10.11).
- Ayvazoğlu, Beşir (1991), “Türkiye’de Sağcı Olmak”, **Türkiye Günlüğü Dergisi**, 16, 32-43.

- Ayvazoğlu, Beşir (2000), “Doğu-Batı Açmazında Peyami Safa”, **Doğu Batı Dergisi**, 11, 115-141.
- _____ (2003a), “Ekrem Hakkı Ayverdi”, **Muhafazakârlık**, 1.Baskı *içinde* (238-241), İstanbul: İletişim Yayınları.
- _____ (2003b), “Türk Muhafazakârlığının Kültürel Kuruluşu”, **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı *içinde* (509-532), İstanbul: İletişim Yayınları.
- _____ (2003c), “Yahya Kemal”, **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı *içinde* (416-421), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Azak, Umut (2003), “Sâmiha Ayverdi”, **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı *içinde* (248-255), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Baltacıoğlu, İsmayıl Hakkı (1953), “Din Softaları, Bilim Softaları”, **Türk Düşüncesi Dergisi**, 1, 17-18.
- _____ (1955a), “Din Nasıl Bir Gerçekliktir?”, **Türk Düşüncesi Dergisi**, 15, 162-166.
- _____ (1955b), “Aydınlar Din Gerçeğini Ne Zaman Göreceksiniz?”, **Türk Düşüncesi Dergisi**, 4(23), 257-261.
- _____ (1957), “Türkiye Dinle Nasıl Kalkınacak?”, **Türk Düşüncesi Dergisi**, 7(4-37), 1-7.
- _____ (1959), “Dinsiz Bir Millet Olur Mu”, **Türk Yurdu Dergisi**, 7, 11-12.
- Başgil, Ali Fuat (1951), “Maneviyat Buhranı”, **Sebilürreşad Dergisi**, 5(113), 203-204.
- _____ (1959a), “Millet Milliyet Milliyetçilik”, **Türk Yurdu Dergisi**, 271, 3-5.
- _____ (1959b), “Türkiye’ de İrtica Var mı? ”, **Türk Düşüncesi Dergisi**, 10(56-5), 4-6
- _____ (1962), **Din ve Laiklik**, 2. Baskı, İstanbul: Yağmur Yayınevi.
- Bealey Frank ve diğerleri (1999), **Elements in Political Science**, Edinburgh: Edinburgh University Press.

- Belge, Murat (2003), “Muhafazakârlık Üzerine”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı *çinde* (92-100), İstanbul: İletişim Yayınları.
- _____ (2009), “Batılılaşma: Türkiye ve Rusya”, Uygur Kocabaşoğlu (Ed.), **Modernleşme ve Batıcılık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 5. Baskı *çinde* (43-67), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Beneton, Philippe (2011), **Muhafazakârlık**, (Çev. Cüneyt Akalın), 1. Baskı, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Beriş, Hamit Emrah (2005), “Türk Sağı ve Liberalizm Bir Fay Hattı Çıkarma Denemesi”, Murat Yılmaz (Ed.), **Liberalizm-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1. Baskı *çinde* (389-415), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Bilge, Muhittin (2009), “Nurettin Topçu'nun Kültür ve Medeniyet Anlayışı”, **Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi**, (1), http://uvt.ulakbim.gov.tr/uvt/index.php?cwid=9&vtadi=TSOS &ano=99058_48606bd14ec44a7a0cfe22d50ff0e9e6 (28.11.11).
- Birinci, Ali (1998), “Siyasileşmenin İlk Devresi (24 Temmuz 1908- 11Haziran 1913)”, Hasan Celal Güzel (Ed.), **Cumhuriyet I. Cilt Genel Değerlendirme ve İdeoloji**, 1. Baskı *çinde* (229-239), İstanbul: Yeni Türkiye Yayınları.
- Blitz, Mark (2010), “What Conservatism Retains”, **Policy Review Journal**, (161), <http://web.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=5&hid=105&sid=044f8d20-df3f-4cd3-9301-d2cc5caf46e3%40sessionmgr10> (09.09.11).
- Bora, Tanıl (1997), “Muhafazakârlığın Değişimi ve Türk Muhafazakârlığında Bazı Yol İzleri”, **Toplum ve Bilim Dergisi**, 74, 6-31.
- _____ (2005), “Turgut Özal”, Murat Yılmaz (Ed.), **Liberalizm-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1. Baskı *çinde* (589-601), İstanbul: İletişim Yayınları.
- _____ (2008), **Türk Sağının Üç Hali**, 5.Baskı, İstanbul: Brikim Yayınları.
- _____ (2009a), “ ‘Ekalliyet Yılanları...’ Türk Milliyetçiliği ve Azınlıklar”, Tanıl Bora (Ed.), **Milliyetçilik-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 4. Baskı *çinde* (911-918), İstanbul: İletişim Yayınları.

- Bora, Tanıl (2009b), “Milliyetçi-Muhafazakâr Düşünüşte Negatif Batı İmgesi”, Uygur Kocabaşoğlu (Ed.), **Modernleşme ve Batıcılık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 5. Baskı *çinde* (251-268), İstanbul: İletişim Yayınları.
- _____ (2009c), “Türkiye’de Siyasal İdeolojilerde ABD/ Amerika İmgesi: Amerika: ‘En’ Batı ve ‘Başka’ Batı”, Uygur Kocabaşoğlu (Ed.), **Modernleşme ve Batıcılık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 5. Baskı *çinde* (147-169), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Bora, Tanıl ve Onaran, Burak (2003), “Nostalji ve Muhafazakârlık ‘Mazi Cenneti’ ”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı *çinde* (234-260), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Bora, Tanıl ve Taşkın, Yüksel (2009), “Sağ Kemalizm”, Ahmet İnel (Ed.), **Kemalizm-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 6. Baskı *çinde* (529-545), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Bostan Ünsal, Fatma (2005), “Mehmet Akif Ersoy”, Yasin Aktay (Ed.), **İslamcılık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 2. Baskı *çinde* (72-89), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Bulut, Sedef (2009), “27 Mayıs 1960’tan Günümüze Paylaşılamayan Demokrat Parti Mirası”, **Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, (19), http://uvt.ulakbim.gov.tr/uvt/index.php?cwid=9&vtadi=TSOS&ano=100901_30f1248599dbc4c098007770993dfd54 (15.11.11).
- Büyük Ansiklopedi (1991), “Türkiye”, 1, (116).
- Çağlıyan, Zeyneb (2006), “Erken Cumhuriyet Dönemi Sentezci Muhafazakârlığı’nda ‘Değişim’: Ahmet Hamdi Tanpınar ve Türk Modernleşmesi”, **Muhafazakâr Düşünce Dergisi**, 9-10, 79-100.
- Çaha, Ömer (2007), **Dört Akım Dört Siyaset**, 3. Baskı, Ankara: Orion Yayınları.
- Çavdar, Tefvik (2008), **Türkiye’nin Demokrasi Tarihi 1950’den Günümüze**, 4. Baskı, Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.

- Çavuşoğlu, Hüseyin (2009), “Türk Siyasi Hayatında Merkez Sağ Çizginin Tarihi”, **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 19(2), http://uvf.ulakbim.gov.tr/uvf/index.php?cwid=9&vtadi=TSOS&ano=106251_ba059c162ed162816c8cf7e0c12b4e20 (13.11.11).
- Çelik, Nur Betül (2009), “Kemalizm: Hegomonik bir söylem”, Ahmet İnel (Ed.), **Kemalizm-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 6. Baskı içinde (75-91), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Çetin, Halis (2004), “Muhafazakârlık: Kaosa Karşı Kozmos”, **Muhafazakâr Düşünce Dergisi**,1, 87-119.
- Çetinoğlu, Oğuz (1962), “Kızıl Yobaza İhtar”, **Düşünen Adam Dergisi**, 55, 9.
- Çetinsaya, Gökhan (2002), “Türk Muhafazakârlığının Temelleri Üzerine Bir Deneme”, **Türkiye Günlüğü Dergisi**, 70, 34-37.
- Çınar, Metin (2003), “Dergâh Dergisi”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı içinde (85-91), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Çiğdem, Ahmet (1997), “Muhafazakârlık Üzerine”, **Toplum ve Bilim Dergisi**,74, 32-49.
- _____ (2009), “Türk Batılılaşması’nı Açıklayıcı Bir Kavram: Türk Başkalığı Batılılaşma, Modernite ve Modernizasyon”, Uygur Kocabaşoğlu (Ed.), **Modernleşme ve Batıcılık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 5. Baskı içinde (68-81), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Coşkuner, Fedai Kemal (1962), “Okullarda Komünizmin Tel’in Haftası”, **Oku Dergisi**, 1(11), 12.
- Cumalıoğlu, Fehmi (1961), “İslam Dini Komünizmle Asla Bağdaşamaz” **İslam Dergisi**, 4(9), 271-273.
- Demiralp, Oğuz (2009), “A. Hamdi Tanpınar”, Uygur Kocabaşoğlu (Ed.), **Modernleşme ve Batıcılık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 5. Baskı içinde (24-35), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Demircioğlu, Tünaydın (1970), “Bunlar Kimlerdir? ”, **Milli Gençliğin Sesi Dergisi**, 6, 9.

- Demirel, Tanel (2009a), “Cumhuriyet Döneminde Alternatif Batılılaşma Arayışları: 1946 Sonrası Muhafazakâr Modernleşmeci Eğilimler Üzerine Bazı Değınmeler”, Uygur Kocabaşoğlu (Ed.), **Modernleşme ve Batıcılık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 5. Baskı içinde (218-238), İstanbul: İletişim Yayınları.
- _____ (2009b), “Mümtaz Turhan”, Uygur Kocabaşoğlu (Ed.), **Modernleşme ve Batıcılık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 5. Baskı içinde (228-233), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Duman, Fatih (2004), “Edmund Burke Muhafazakârlık, Aydınlanma ve Siyaset”, **Muhafazakâr Düşünce Dergisi**, 1, 31-53.
- _____ (2010), **Aydınlanma Eleştirinden Devrim Karşıtlığına Edmund Burke**, 1. Baskı, Ankara: Liberte Yayınları.
- Deren, Seçil (2002), “Kültürel Batılılaşma”, Uygur Kocabaşoğlu (Ed.), **Modernleşme ve Batıcılık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 5. Baskı içinde (382-402), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Dikici, Ayhan ve Tezci, Erdoğan (2002), “İsmayil Hakkı Baltacıoğlu'nun Sanat, Sanat Eğitimi ve Milli Sanat Hakkındaki Düşünceleri”, **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 12 (2), http://uvt.ulakbim.gov.tr/uvt/index.php?cwid=9&vtadi=TSOS&ano=1908_43e26ee0432a435782eca8221d143913 (28.11.11).
- Dural, A. Baran (2004), “Muhafazakârlığın Tarihsel Gelişimi ve Muhafazakârlığın Tarihsel Söylemi”, **Muhafazakâr Düşünce Dergisi**, 125, 121-133.
- _____ (2006), “Muhafazakârlık: Düşünce Kalıbı mı, İdeoloji mi? ”, **Muhafazakâr Düşünce Dergisi**, 9-10, 55-66.
- Duran, Hasan ve Polat, Aydın (2010), “Nurettin Topçu’da Milliyetçilik ve Anadolu Milliyetçiliği”, **Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 28, <http://asosindex.com/journal-article-fulltext?id=10026&part=1> (10.10.11).
- Erdem, Galip (1964), “Komünizm ve Din Düşmanlığı”, **Hilal Dergisi**, 4(48), 8.
- Erdoğan, Mustafa (1991), “Liberalizm, Muhafazakârlık ve Türk Sağı”, **Türkiye Günlüğü Dergisi**, 16, 44-56.

- Ergün, Mustafa (2008), “ ‘Prens’ Sabahattin Bey’in Eğitim Üzerine Düşünceleri”, **Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi**, 1(2), http://www.keg.aku.edu.tr/yayinlar/2008/cilt1/sayi2/c1s2_1.pdf (28.09.11).
- Erler, Özgün (2007), “Yeni Muhafazakârlık, AKP ve Muhafazakâr Demokrat Kimliği”, **Stratejik Araştırmalar Dergisi**, (10), <http://www.stratejikongoru.org/pdf/Yenimuhafazakarlik.pdf> (08.08.2011).
- Ersöz, İsmet (1967), “Ezilmesi Gereken Düşman: Komünizm”, **OKU Dergisi**, 67,6 (3).
- Ertürk, Selâhaddin (1962), “Milli Türk Talebe Birliği”, **Düşünen Adam Dergisi**, 55, 10.
- Fırat, Reha (2007), “Eski Devrimciler Yeni Muhafazakârlar mı?”, **Köprü Dergisi**, 97, 105-122.
- Göka ve diğerleri (2003), “Bir Hayat İnsanı Olarak Türk Muhafazakârları ve Kaygan Siyasal Tercihi”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı içinde (302-313), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Gökmen, Özgür (2003), “Tek Parti Dönemi Cumhuriyet Halk Partisi’nde Muhafazakâr Yönelimler”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı içinde (132-153), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Göze, Ayferi (2009), **Siyasal Düşünceler ve Yönetimler**, 12. Baskı, İstanbul: Beta Yayınları.
- Güler, E. Zeynep (2008), “Muhafazakâr ve Gerçekçi: Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu”, **Memleket Siyaset Yönetim Dergisi**, 3(6), http://uvt.ulakbim.gov.tr/uvt/index.php?cwid=9&vtadi=TSOS&ano=98785_2c78d06b1b418b237bd14467489baacc (10.10.11).
- Güler, Halit (1962), “Komünizmle Mücadele”, **Oku Dergisi**, 2(13), 14-15.
- Gündoğan, Ali Osman (2000), “Nurettin Topçu”, **Doğu Batı Dergisi**, 11, 95-113.
- Güney, Tansel (2009), “Yahya Kemal Beyatlı”, Uygur Kocabaşoğlu (Ed.), **Modernleşme ve Batıcılık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1. Baskı içinde (222-227), İstanbul: İletişim Yayınları.

- Güngör, Mehmet (2008), “Çağının Önünde Koşan Bir Aydın: İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu”, **Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 4(1), http://uvt.ulakbim.gov.tr/uvt/index.php?cwid=9&vtadi=TSOS&ano=95511_3cc8a618d285b8a3188c70bcd864dafd (28.11.11).
- Gürbilek, Nurdan (2003), “Kurumuş Pınar, Kök Ayna, Kayıp Şark Tanpınar’da Ophelia, Su ve Rüyalar”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı içinde (410-438), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Güzel, Murat (2003), “Necip Fazıl Kısakürek”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı içinde (334-341), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Heineman, A. Robert (1995), **Political Science An Introduction**, United States of America: The McGraw-Hill Companies.
- Heywood, Andrew (2006), **Siyaset**, (Çev. Bekir Berat Özipek), Ankara: Liberte Yayınları.
- İnalcık, Halil (1998), “Büyük Devrim: Hilafetin Kaldırılması ve Laikleşme”, **Doğu Batı Dergisi**, yıl1, sayı 3, 71-76.
- İnsel, Ahmet (2005), “Türkiye’de Liberalizm Kavramının Soyçizgisi”, Murat Yılmaz (Ed.), **Liberalizm-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1. Baskı içinde (41-74), İstanbul: İletişim Yayınları.
- İrem, C. Nazım (1997), “Kemalist Modernizm ve Türk Gelenekçi-Muhafazakârlığın Kökenleri” **Toplum ve Bilim Dergisi**, 74, 52-101.
- _____ (2002), “Cumhuriyetçi Muhafazakârlık, Seferber Edici Modernlik ve Diğer Batı Düşüncesi”, **Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, 57(2), <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/42/466/5327.pdf> (16.03.11).
- _____ (2003), “Bir Değişim Siyaseti Olarak Türkiye’de Cumhuriyetçi Muhafazakârlık: Temel Kavramlar Üzerine Değerlendirmeler”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı içinde (105-117), İstanbul: İletişim Yayınları.
- _____ (2009), “Mustafa Şekip Tunç”, Uygur Kocabaşoğlu (Ed.), **Modernleşme ve Batıcılık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 5. Baskı içinde (256-259), İstanbul: İletişim Yayınları.

- İşçi, Metin (2004), **Siyasi Düşünceler Tarihi**, 1. Baskı, İstanbul: Der Yayınları.
- Kahraman, Hasan Bülent (2000), “Yitirilmemiş Zamanın Ardında: Ahmet Hamdi Tanpınar ve Muhafazakâr Modernliğin Estetik Düzlemi”, **Doğu Batı Dergisi**, 11, 11-47.
- Kansu, Aykut (2003), “Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu, ‘Sosyal Mesele’ ve ‘İçtimai Siyaset’ ”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı içinde (118-131), İstanbul: İletişim Yayınları.
- _____ (2009), “Prens Sabahaddin’in Düşünsel Kaynakları ve Aşırı-Muhafazakâr Düşüncenin İthali”, Mehmet Ö. Alkan (Ed.), **Cumhuriyet’e Devreden Düşünce Mirası: Tanzimat ve Meşrutiyet’in Birikimi-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 8. Baskı içinde (156-165), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Karadişoğulları, Ekrem (2005), “Dergâh Mecmuası’nın Türk Edebiyatı ile Milli Mücadeledeki Yeri”, **Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi**, 11(27), <http://e-dergi.atauni.edu.tr/index.php/taed/article/view/1543/1541> (11.10.11).
- Karpat, Kemal (1998), “Cumhuriyet Rejiminin Tarihi Kökenleri Üzerine”, Hasan Celal Güzel (Ed.), **Cumhuriyet I. Cilt Genel Değerlendirme ve İdeoloji**, 1. Baskı içinde (220-228), İstanbul: Yeni Türkiye Yayınları.
- _____ (2008), **Osmanlı Modernleşmesi Toplum, Kurumsal Değişim ve Nüfus**, (Çev. Akile Zorlu Durukan ve Kaan Durukan), İstanbul: İmge Kitabevi Yayınları.
- Kaya, Erol ve Şentürk, Hulusi (2007), **Muhafazakâr Demokraside Yerel Yönetim Vizyonu**, 1. Baskı, İstanbul: Okutan Yayıncıları.
- Kazdal, İsmail (1965), “Komünizm Kapıya Dayandı”, **Hilal Dergisi**, 5(54), 3-4.
- Kekes, John (1998), **A Case For Conservatism**, New York: Cornell University Press.
- Keklik, Nihat (1966), Milliyetçilik ve Milli Düşünce, **Hareket Dergisi**, 12, 12-13.
- Keskin, Mustafa (2005), “Mehmed Akif Ersoy’a Göre Doğu’nun Geri Kalmışlığının, Batı’nın Gelişmişliğinin Eğitim-Öğretim ile İlişkisi”, **Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 18, <http://asosindex.com/journal-article-fulltext?id=3654&part=1> (10.10.11).

Kılıç, Murat (2007), “Erken Cumhuriyet Dönemi Türk Milliyetçiliğinin Tipolojisi”, **Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, (16), http://uvt.ulakbim.gov.tr/uvt/index.php?cwid=9&vtadi=TPRJ%2CTTAR%2CTTIP%2CTMUH%2CTSOS%2CTHUK&c=google&ano=89575_2aa13cb5e70970a29676095cb0ab2af0 (27.07.2011).

Kısakürek, Necip Fazıl (1964), “Hadiselerin Muhasebesi-Topçu”, **Büyük Doğu Dergisi**, 9, 8-9.

_____ (1967a), “Camide Hapisteyiz! ”, **Büyük Doğu Dergisi**, 4, 3.

_____ (1967b), “Dinsizlik Psikozu”, **Büyük Doğu Dergisi**, 17, 3.

_____ (1967c), “Ya Ol! Ya Öl! ”, **Büyük Doğu Dergisi**, 4, 3.

_____ (1969), “Mukaddesatçı Türk’e Beyanname”, **Büyük Doğu Dergisi**, 16, 8-11.

_____ (1971), “Konuşma”, **Büyük Doğu Dergisi**, 2, 15.

Koçak, Orhan (2009), “1920’lerden 1970’lere Kültür Politikaları”, Ahmet İnel (Ed.), **Kemalizm-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 6. Baskı içinde (370-418), İstanbul: İletişim Yayınları.

Kodaman, Bayram (2007), “Osmanlı Devletinin Yükseliş ve Çöküş Sebeplerine Genel Bakış”, **Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, (16), http://sablon.sdu.edu.tr/dergi/sosbilder/dosyalar/16_1.pdf (07.07.2011).

Koltuk, Durmuş Ali (2008), “II. Dünya Savaşı’ndan Sonra Çok Partili Hayata Geçişte CHP ve İsmet İnönü”, **Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi**, (2), http://uvt.ulakbim.gov.tr/uvt/index.php?cwid=9&vtadi=TSOS&ano=89811_7c7b3527fc6d84df9c668a52d6131156 (13.10.11).

Köker, Levent (2010), **Modernleşme Kemalizm ve Demokrasi**,12. Baskı, İstanbul: İletişim Yayınları.

Krohn, Jonathan (2010), **Defining Conservatism: The Principles That Will Bring Our Country Back**, New York: Vanguard Press.

Mardin, Şerif (2010), **Türkiye’de Toplum ve Siyaset**, 17. Baskı, İstanbul: İletişim Yayınları.

- Mert, Nuray (2003), “Muhafazakârlık ve Laiklik”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı *içinde* (314-345), İstanbul: İletişim Yayınları.
- _____ (2009), “Cumhuriyet Türkiye’sinde Laiklik ve Karşı Laikliğin Düşünsel Boyutu”, Ahmet İnel (Ed.), **Kemalizm-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 6. Baskı *içinde* (197- 209), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Meşe, İlknur (2006), “Modernleşme Sürecinde Türk Siyasal Kimliklerinde Muhafazakâr ve Yenilikçi Tavrılar” , **Muhafazakâr Düşünce Dergisi**, 9-10, 125-147.
- Mollaer, Fırat (2009), **Muhafazakârlığın İki Yüzü**, 1. Baskı, İstanbul: Dergah Yayınları.
- Muller, Z. Jerry (1997), **Conservatism: An Anthology of Social and Political Thought From David Hume To The Present**, United Kingdom: Princeton University Press.
- Naci, Fethi (26.02.1965), “1965 Yılında Türk Milliyetçisi Kimdir? ”, **Yön Gazetesi**, 5.
- Nal,Sabahattin (2005), “Demokrat Parti’nin 1950-54 Dönemi Din Siyaseti”, **Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, 60(3), http://uvt.ulakbim.gov.tr/uvt/index.php?cwid=9&vtadi=TSOS&ano=70005_c35fca45c7f498374e636dca728bf631 (13.11.11).
- Namıkoğlu, Fevzi (1969), “Milliyetçilik ve Son Olaylar”, **Hareket Dergisi**, 39, 7.
- Nazlı, Ahmet (2007), “Muhafazakârlık ve Değişim”, **Köprü Dergisi**, 97, 135-152.
- Nispet, A. Robert (2007), **Muhafazakârlık: Düş ve Gerçek**, 1. Baskı, Ankara: Kadim Yayınları.
- Nohutçu, Ahmet (2007), **Kamu Yönetimi**, 2.Baskı, Ankara: Savaş Yayınları.
- Nomer, Kemâleddin (1964), “Gericilikle Mücadele ve Arkası”, **Hilâl Dergisi**, 4(46),3.
- O’Sullivan, Noel (1999), “Conservatism”, Eatwell, Roger ve Wright, Anthony (Ed.), **Contemporary Political İdeologies içinde** (51-79), UK: Continuum International Publishing Group.
- Oakeshott, Michael (2004), “Muhafazakâr Olmak Üstüne”, (Çev. İsmail Seyrek), **Muhafazakâr Düşünce Dergisi**,1, 55-78.
- Oğuz, Fuat (2011), “İnsan Olmanın Doğal Sonucu Olarak Mülkiyet Hakları” **Muhafazakâr Düşünce Dergisi**, 27, 57-77.

- Onur İnce, Hilal (2010), **Muhafazakâr İdeoloji Din-Siyaset**, 1.Baskı, İstanbul: Alan Yayıncılık
- Öğün, Seyfi Süleyman (1997), “Türk Muhafazakârlığının Kültür Kökleri ve Peyami Safa'nın Muhafazakâr Yanılgısı”, **Toplum ve Bilim Dergisi**, 74, 102-152.
- _____ (2003), “Türk Muhafazakârlığının Kültürel Politik Kökleri”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı içinde (539-582), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Önder, Tuncay (2003), “Ali Fuad Başgil”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı içinde (291-301), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Özdalga, Elisabeth (1997), “Tasavvuf Bahçelerinde Dolaşan Bir Milli Kahraman: Necip Fazıl Kısakürek”, **Toplum ve Bilim Dergisi**, 74, 176-180.
- Özden, Mehmet (2003), “Osman Turan”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı içinde (558-565), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Özipek, Bekir Berat (2003), “Muhafazakârlık, Devrim ve Türkiye”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı içinde (66-100), İstanbul: İletişim Yayınları.
- _____ (2004), **Muhafazakârlık Akıl, Toplum, Siyaset**, Ankara: Liberte Yayınları.
- _____ (2005), “Devlet”, Mümtaz’er Türköne (Ed.), **Siyaset**, 2.Baskı içinde (71-102), Ankara: Lotus Yayınları.
- _____ (2007), “Muhafazakârlık Nedir? ”, **Köprü Dergisi**, 97, 13-18.
- Özman, Aylin (2009), “İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu”, Uygur Kocabaşoğlu (Ed.), **Modernleşme ve Batıcılık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 5. Baskı içinde (74-77), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Safa, Peyami (1956), “Eski-Yeni Kavgası”, **Türk Düşüncesi Dergisi**, 31, 48-51.
- _____ (1959), “İrticâ Nedir? ”, **Türk Düşüncesi Dergisi**, 10(56-5), 1-3.
- Safi, İsmail (2007), **Türkiye’de Muhafazakâr Siyaset ve Yeni Arayışlar**, 2.Baskı, Ankara: Lotus Yayınları.

- Sallan Gül, Songül (2006), **Sosyal Devlet Bitti Yaşasın Piyasa**, 2. Baskı, Ankara: Ebabel Yayınları.
- Sargent, Tower Lyman (2009), **Contemporary Political Ideologies: A Comparative Analysis**, 14th Ed., Canada: Cengage Learning.
- Sarıtaş, Mehmet (2003), “Nurettin Topçu”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı içinde (261-266), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Sönmezoglu, Faruk ve diğerleri (2000), **Uluslararası İlişkiler Sözlüğü**, 3.Baskı, İstanbul: Der Yayınları.
- Tamer, Ş. Necati (1962), “Dünyamızı Tanıyalım O’na Savaş Açalım”, **Hilal Dergisi**, 2(24), 10.
- Taşkın, Yüksel (2003a), “Muhafazakâr Bir Proje Olarak Türk-İslam Sentezi”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı içinde (381-401), İstanbul: İletişim Yayınları.
- _____ (2003b), “Muhafazakârlığın Usulanmaz Çocuğu: Reaksiyonerlik”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı içinde (187-215), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Tekin, Yusuf ve Okutan, Çağatay (2011), **Türk Siyasal Hayatı**, 1. Baskı, Ankara: Orion Kitabevi.
- Temel Britannicca (1992), “Türkiye”, 2, (228).
- Teymuroğlu, Süleyman (1964), “İslâm-İman-İslâm”, **Büyük Doğu Dergisi**, 3, 6.
- Tezel, Yahya Sezai (2003), “Tanzimat Sonrası İmparatorluk ve Cumhuriyet Türkiye’sinde ‘Muhafazakârlık’ Sorunsalı: Devamlılıklar, Değişmeler ve Kırılmalar”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı içinde (21-39), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Timurtaş, K. Faruk (1970), “Gençlik, Ahlâk ve İnanç”, **Milli Gençliğin Sesi Dergisi**, 3, 7.
- Topçu, Nurettin (1960a), **Komünizmin Karşısında Yeni Bir Nizam İdeali**, İstanbul: Çeltüt Matbaası.
- _____ (1960b), “Manevi Kalkınma”, **Türk Yurdu Dergisi**, 1, 21-22.

Topçu, Nurettin (1961), **Ahlak Nizamı**, İstanbul: Çeltüt Matbaası.

_____ (1966), “Sosyalist Cemiyet”, **Hareket Dergisi**, 11, 16-18.

_____ (1967), “Komünizme Karşı Hristiyan Âlemiyle Elele Vermeliyiz”, **Oku Dergisi**, 6 (70), 12-13.

Tunç, Gökhan (2009), “Yahya Kemal ve Ahmet Hamdi Tanpınar’ın Poetikalarının Değerlendirilmesi”, **Karadeniz Araştırmaları Dergisi**, 6(21), http://www.karam.org.tr/Makaleler/753462280_tunc.pdf (03.10.11).

Tunç, Mustafa Şekip (1954), “Muhafazakârlık ve Liberallik”, **Türk Düşüncesi Dergisi**, 2, 88-92.

Turan, Osman (1959a), “Din ve Laiklik”, **Türk Yurdu Dergisi**, 5, 1-3.

_____ (1959b), “Köy Enstitüleri Hasreti Ve Milli Şuuru Koruma Zarureti”, **Türk Yurdu Dergisi**, 7, 1-6.

_____ (1959c), “Türkiye’nin Manevi Durumuna Umumi Bir Bakış”, **Türk Yurdu Dergisi**, 3, 1-4.

_____ (1964), **Türkiye’de Manevi Buhran, Din ve Laiklik**, Ankara: Şark Matbaası.

_____ (1967), “Türklük ve İslamiyet”, **Büyük Doğu Dergisi**, 9, 9.

Turan, Sinan Namık (2008), “Osmanlı Hilafetinin 19. Yüzyılda Zorunlu Sınavı: II Meşrutiyet’e Giden Süreçte ve Sonrasında Makam-ı Hilafet”, **İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, (38), http://uvt.ulakbim.gov.tr/uvt/index.php?cwid=9&vtadi=TPRJ%2CTTAR%2CTTIP%2CTMUH%2CTSOS%2CTHUK&c=google&ano=85413_c574b6c400135e462b2ba773f6df98d1 (11.07.2011).

Tür, Özlem ve Çıtak, Zana (2009), “AKP ve Kadın: Teşkilatlanma, Muhafazakârlık ve Türban”, **Mülkiye Dergisi**, (268), http://www.mulkiyederigi.org/index.php?Option=com_rokdownloads&view=file&Itemid=2&id=1072:akp-ve-kadn-tekilatlanma-muhafazakarlk-ve-tuerban-oezlem-tuer-zana-citak (16.03.11).

- Türe, Fatih (2005), “Muhafazakârlık, Yeni Sağ ve AKP”, **Eğitim Bilim Toplum Dergisi**, 3(12), <http://www.egitimbilimtoplum.com.tr/index.php/ebt/article/view/102/pdf> (11.08.2011).
- Türk, H. Bahadır (2005), “İdeoloji”, Mümtaz’er Türköne (Ed.), **Siyaset**, 2.Baskı *çinde* (105-145), Ankara: Lotus Yayınları.
- Türkeş, A. Ömer (2003), “Muhafazakâr Romanlarda Muhafaza edilen Neydi? ”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı *çinde* (590-603), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Türkmen, Hamza (2005), “Hareket Dergisi (1939-1982)”, Yasin Aktay (Ed.), **İslamcılık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 2. Baskı *çinde* (715-720), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Türköne, Mümtaz’er (2005), **Türkiye’nin Kayıp Halkası**, 1.Baskı, İstanbul: Etkileşim Yayınları.
- Usta, Niyazi (2001), “Osmanlıda Siyaset Sosyolojisi Tarihçesine Kısa Bir Bakış”, **Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, (15), <http://e-dergi.atauni.edu.tr/index.php/ilahiyat/article/view/4031/3855> (27.09.11).
- Üstünova, Mustafa ve Çanaklı, Levent Ali (2004), “Tanpınar’da Sonsuzluk”, **Uludağ Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 7(7), http://uvt.ulakbim.gov.tr/uvt/index.php?cwid=9&vtadi=TSOS&ano=50292_09ef03a5bcbb0d5caa226429bf2cccac (30.11.11).
- Vincent, Andrew (2010), **Modern Political İdeologies**, 3rd Ed., UK: Blackwell Publishing Ltd.
- Vural, Mehmet (2002), “Aydınlanma Felsefesine Dini ve Muhafazakâr Muhalefet”, **Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, 43(2), <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/37/725/9168.pdf> (07.07.2011).
- _____ (2003), **Siyaset Felsefesi Açısından Muhafazakârlık**, 1.Baskı, Ankara: Elis Yayınları.
- Yazgan, Mustafa (1965), “Kargalar ve Komünistler”, **Oku Dergisi**, 4(46), 14.

- Yıldırım, Sinan (2003), “Muhafazakârlık, Türk Muhafazakârlığı ve Peyami Safa Üzerine”, **Journal of Historical Studies**, (1), <http://www.ata.boun.edu.tr/grad/0issuduz/muhafaza.pdf> (01.08.2011).
- Yılmaz, Murat (2003a), “Mehmet Akif Ersoy”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı *çinde* (318-331), İstanbul: İletişim Yayınları.
- _____ (2003b), “Mümtaz Turhan”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı *çinde* (192-201), İstanbul: İletişim Yayınları.
- _____ (2003c), “Sabri Fehmi Ülgener”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı *çinde* (490-508), İstanbul: İletişim Yayınları
- _____ (2003d), “Türk Düşüncesi Dergisi”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı *çinde* (216-233), İstanbul: İletişim Yayınları.
- _____ (2004), “Muhafazakâr Demokrat Bir Politikanın Temel Özellikleri Neler Olabilir? ”, **Muhafazakâr Düşünce Dergisi**, 1,143-147.
- Zürcher, Erik Jan (2003), “ Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ve Siyasal Muhafazakârlık”, Ahmet Çiğdem (Ed.), **Muhafazakârlık-Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce**, 1.Baskı *çinde* (40-53), İstanbul: İletişim Yayınları.

ÖZGEÇMİŞ

Elif KALDIRIMOĞLU, 30.05.1987 tarihinde Bayburt'ta doğmuştur. İlköğretim ve lise eğitimini Bayburt'ta tamamladı. 2009 yılında Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümünden mezun oldu. 2009 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalında yüksek lisans eğitimine başladı. 2011 yılından beri Bayburt Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Siyaset ve Sosyal Bilimler Anabilim Dalında Araştırma Görevlisi olarak çalışmaktadır. İngilizce bilmektedir.